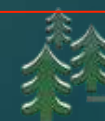

Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos (LMSA) VEIKLOS ATASKAITA 2022-04/2023-04

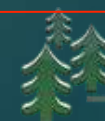
- ▶ Pristato: dr. Algis Gaižutis. LMSA pirmininkas
- ▶ Konferencija: „Lietuvos privatūs miškai: miško savininkų 30 metų indėlis į šalies dabartį ir ateitį“, 2023-04-21

Pranešimo turinys

1

- ▶ Pagrindiniai LMSA nuveikti darbai per ataskaitinį laikotarpį
- ▶ Aktualijos
- ▶ Veiklos perspektyvos ir sprendžinos problemos

Valdymo organai

LMSA Garbės pirmininkas Stasys Mizaras

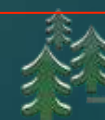
LMSA pirmininkas: Algis Gaižutis

Revizijos komisija:

- ▶ Irmina Kudarauskienė, Zenonas Prašmantas, Vilius Savickas

LMSA VALDYBA:

- ▶ Kazimieras Šiaulys, Mindaugas Šilininkas, Audrus Petkevičius - **LMSA pirmininko pavaduotojai**
- ▶ Kęstutis Aukselis, Vidmantas Čaikauskas, Alfredas Galaunė, Vidmantas Jusas, Mindaugas Kasmauskis, Mėdas Lampickas, Diana Lukminė, Gediminas Lastauskas, Dovilė Lileikienė, Edvardas Makelis, Mindaugas Maciulevičius, Gintautas Nedzveckas, Raimundas Nagelė, Ignas Nauburaitis, Sigitas Paulauskas, Marius Rimgaila, Audrius Skridaila, Andriejus Stančikas, Jonas Talmantas, Saulius Tirevičius, Kęstutis Tubis, Gintautas Versekėnas.
- ▶ LMSA skyriai ir atstovybės: 29 atstovai

Dalyvavome (tik svarbesni LT):

3

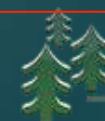
- ▶ Nacionaliniame miškų susitarime
- ▶ Svarstant LR Saugomų teritorijų, LR Žemės, LR Miškų, LR Medžioklės ir kt. įstatymų bei poįstatyminių aktų pakeitimus
- ▶ Lietuvos žemės ūkio ir kaimo plėtros 2023-2027 m. strateginio plano rengimo procese
- ▶ Lietuvos Respublikos teritorijos Bendrojo plano sprendinių ir jų įgyvendinimo priemonių aptarimo procese
- ▶ AM Miškų ūkio konsultacinėje taryboje ir BMŪRFP taryboje
- ▶ Lietuvos kaimo plėtros 2014–2020 metų programos įgyvendinimo Stebėsenos komitete
- ▶ ES miškų strategijos 2030 ir kituose ES Žaliajį kursą realizuojančių teisės aktų svarstymo procesuose
- ▶ ES SDG „Miškininkystė ir kamštiena“ ir SDG „Kaimo plėtra“
- ▶ ES Miškų sektoriaus technologijų platformos veikloje
- ▶ Ir daugelyje kitų darbo grupių, procesų ir veiklų...

Lietuvos žemės ūkio ir kaimo
plėtros 2023 - 2027 m.
strateginis planas

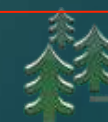
Žaliasis kursas

Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija
Forest and Land Owners Association of Lithuania

Dalyvavome (tik svarbesni ES):

4

Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija

Forest and Land Owners Association of Lithuania

Informacijos sklaida:

5

TIKSLAS: suteikti privačių miškų savininkams ūkininkavimo miškuose žinių

Informacijos sklaida:

- ▶ Spauldoje; informaciniuose portaluose, TV ir radijo laidose;
- ▶ Portale **www.lietuvosmiskai.lt** / **www.forest.lt**
- ▶ Facebook paskyroje:

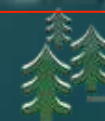

▶ <https://www.facebook.com/lietuvosmiskai.lt/>

▶ <https://www.facebook.com/InfoForest>

- ▶ Youtube kanale: <https://bit.ly/3vix4Jq>
- ▶ Įvairiuose renginiuose ir konferencijose.
- ▶ Ataskaitiniais metais Asociacija dalyvavo tarptautiniuose projektuose "Nutribiomass 4 life" ir "Baltic Biomass for Value".

Specialistai nuolat konsultuoja miško savininkus lankantis miško valdose, telefonu bei atvykus į LMSA skyrius, LMSA tinko bendroves ir LMSA administracijos biurą (viso LMSA tinkle aptarnaujama po 7- 8 tūkst.savininkų kasmet).

Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija
Forest and Land Owners Association of Lithuania

LMSA narystė tarptautinėse organizacijose

6

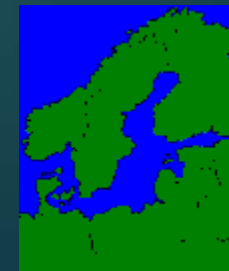
TIKSLAS: plėtoti savivaldą, bendradarbiauti su Lietuvos bei kitų šalių valstybinėmis ir savivaldos institucijomis, nevyriausybinėmis organizacijomis

Europos organizacijos:

- ▶ **Europos miško savininkų asociacijų federacija CEPF** (įtakingiausia privačių miškų ūkio interesus atstovaujanti europinė asociacija - www.cepfc-eu.org) nuo 1997 m.
- ▶ **Europos žemės savininkų organizacija ELO** (viena įtakingiausių viena įtakingiausių žemės savininkų interesus atstovaujančių europinių organizacijų www.elo.org) nuo 2002 m.

Pasaulinės organizacijos:

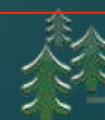
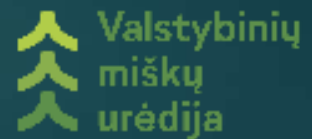
- ▶ **PEFC Taryba (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes)** – didžiausia pasaulinė miškų sertifikavimo organizacija www.pefc.org)
- ▶ **Tarptautinis šeimos miškų aljansas (International Family Forestry Alliance, IFFA)** – pasaulinė privačių miškų savininkų interesus atstovaujanti organizacija- www.familyforestry.net
- ▶ Baltijos jūros šalių miško savininkų nacionalinių asociacijų apskrito stalo dalyvė.

LMSA narystė nacionalinėse organizacijose

7

- ▶ **LR Žemės ūkio rūmai** - įtakingiausia žemdirbių ir kaimo gyventojų interesus atstovaujanti asociacija - www.zur.lt.
- ▶ **Lietuvos verslo konfederacija** – didžiausia paslaugų, prekybos ir aukštųjų technologijų įmonės bei verslo asociacijas vienijanti verslo organizacija. <https://lvk.lt/>
- ▶ **Lietuvos Kaimo Tinklas** - KPP įgyvendinimo koordinavimui sukurta organizacija <http://kaimotinklas.lt>
- ▶ **Lietuvos nepriklausomų medienos matuotojų asociacija**- www.lnmma.lt (LMSA yra viena steigėjų)
- ▶ **Lietuvos miškų ūkio rūmai** - skėtinė miškų sektorių atstovaujančių organizacijų asociacija (LMSA yra viena steigėjų)
- ▶ **“Medienos produktų gamybos inovacijų” klasteris** (LMSA yra viena dalyvių); **Lietuvos standartizacijos departamento technikos komitetas LST TK 17 „Mediena”**
- ▶ Pasirašytos **bendradarbiavimo sutartys** su VDI, VMI, Lietuvos biokuro tiekėjų ir gamintojų asociacija **“LITBIOMA”** ir Lietuvos šilumos tiekėjų asociacija **LŠTA**, su medienos pramonės įmonių asociacija **„Lietuvos mediena“**.
Gladžiai bendradarbiaujame su VĮ **„Valstybine miškų urėdija“**, **Lietuvos miškininkų sąjunga**.

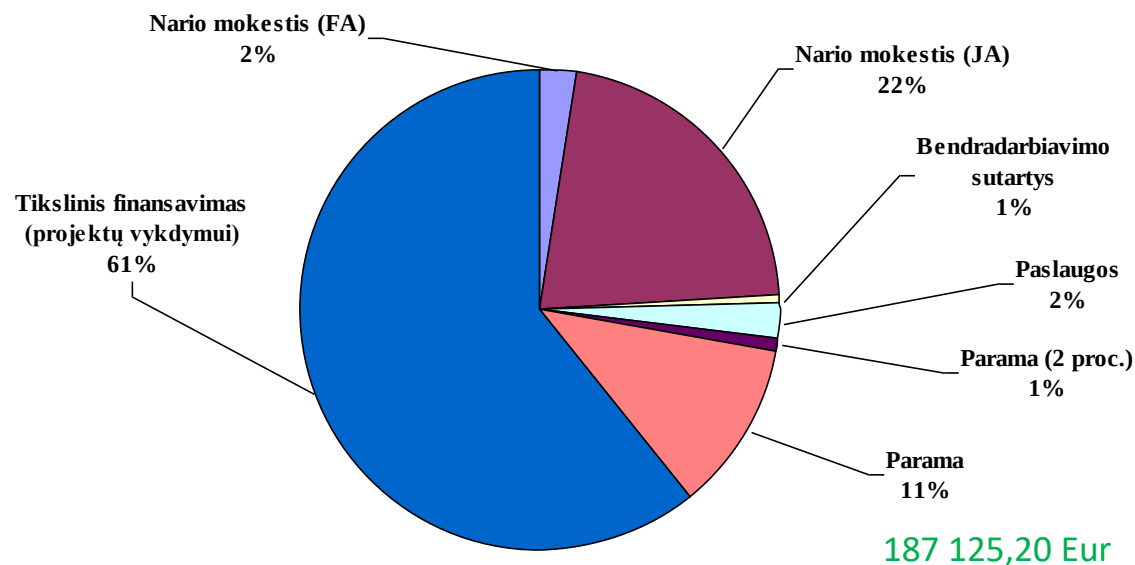

LMSA finansinė situacija

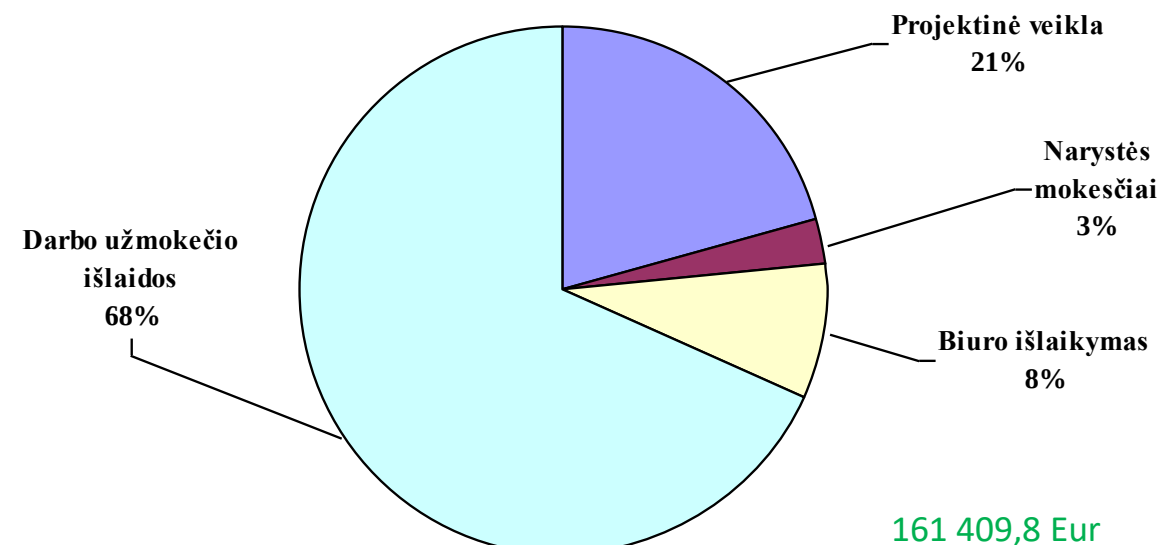
8

Bendras likutis sąskaitose 2022-12-31 d.:	137 068,26 Eur
LMSA banko sąskaitų likutis (su projektais)	137.069,26 Eur
Kasa	0 Eur

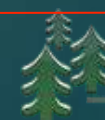
LMSA įplaukų struktūra 2022 m.

LMSA išlaidų struktūra 2022 m.

Nuo 2010.08.31 Asociacijos buhalterinę apskaitą pagal sutartį tvarko UAB "Inveritus"

NACIONALINIS MIŠKŲ SUSITARIMAS

PRIVAČIŲ MIŠKO SAVININKŲ SEKTORINĖS GRUPĖS

VIZIJA

Lietuvos miškų savininkai - pilnateisiai savo turto šeimininkai, kuriais pasitikima, atsakingi už atitinkančią visuomenės poreikius profesionalią visų privačių miškų apsaugą, priežiūrą ir naudojimą, užtikrinti savo nuosavybės teisių saugumą ir tęstinumą.

Miško savininkai atsakingai investuoja į didelę įvairovę pasižyminčių privačių miškų vertę ir jų teikiamų gėrybių išlaikymą, gausinimą bei tvarų daugiafunkcį naudojimą; šalies privatus miškų ūkis yra ekonomiškai gyvybingas, konkurencingas ir inovatyvus.

Lietuvos miškų politikoje pro medžius yra pirmiausiai matomi žmonės su jų daugialypiais poreikiais, siekiais ir tikslais.

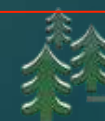
Bendrapiliečiai privačių miškų teikiama is ištekliais ir ekosisteminėmis paslaugomis naudojami vadovaudamiesi abipusės pagarbos principu, nepažeidžiant miškų savininkų privatumo, saugumo ir privačios nuosavybės bendrųjų teisių arba pasiekus susitarimą su konkrečiu miško savininku.

Jeigu dėl deklaruojamo viešojo intereso privačiame miške įstatymu yra apribojama ūkinė veikla ir/ar nuosavybės teisės ir dėl to savininkas patiria nuostolius, jie yra atlyginami pilnai ir savalaikiai, kaip tai numato LR Konstitucija.

NMS III susitarimų tema „Privačios nuosavybės ir viešojo intereso santykis“

10

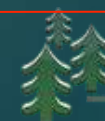
1. Siekdami atsisakyti perteklinio reguliavimo ir užtikrinti privataus miškų sektoriaus vystymąsi, konkurencingumą, ekonominį gyvybingumą ir inovatyvumą, gamtinių ir kultūrinių vertybių apsaugą, susitariame:
 - ▶ 1.1. Peržiūrėti teisinį (privataus) miškų ūkio reguliavimą, sumažinti teisinių aktų skaičių, didinti jų suderinamumą ir **atsisakyti gamtosauginės ar kitokios pridėtinės vertės nekuriančių veiklos apribojimų** tiek ūkiniuose, tiek kitų grupių miškuose.
 - ▶ 1.2. **Stiprinti patiriamų nuostolių teisingo kompensavimo sistemą** už bendruosius suvaržymus viršijančius papildomus apribojimus tais atvejais, kai jie sumažina miško savininko/valdytojo pajamas ir/ar valdos rinkos vertę ir **paskirti valstybės biudžete šiai sistemai reguliarius ir adekvačius finansinius išteklius.**
 - ▶ 1.3. **Parengti aiškius teisingo ir savalaikio atlygio ir skatinimo mechanizmus** (pvz.: išpirkimas, kompensavimas, apsaugos sutartys ir kitos priemonės), kuomet dėl viešojo intereso privačiuose miškuose yra įvedami apribojimai ar savininko iniciatyva steigiamą gamtinės, socialinės, kultūrinės ar dvasinės paskirties saugoma teritorija, diegiamos aplinkosauginės ir biologinę įvairovę skatinančios priemonės.

NMS III susitarimų tema „Privačios nuosavybės ir viešojo intereso santykis“

11

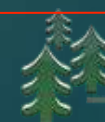
- ▶ 1.4. Peržiūrėti miškų grupių ir saugomų teritorijų nustatymo mechanizmus ir tvarkas, tikslinant ir integruojant jų kategorijas ir reglamentavimą, vengiant nereikalingo dubliavimo, aiškiau nustatant tikslus, taikytinas priemones ir apribojimus.
- ▶ 1.5. Peržiūrėti miškams taikomo specifinio apmokestinimo ir lėšų panaudojimo sistemą (įskaitant specifinę 5 proc. įmoką), kad mokesčiai nemažintų privataus miškų ūkio gyvybingumo ir konkurencingumo bei neslopintų medienos tiekimo į rinką, skatintų rinktis inovatyvius, gamtai palankesnius miškininkavimo metodus, prisidėtų prie miškų infrastruktūros priežiūros ir tvarkymo, gamtotvarkos priemonių miškuose įgyvendinimo skatinimo.
- ▶ 1.6. Sukurti pajamų iš miško nemedieninių paslaugų modelį (apimant privačių miško plotų nuomą nemedieninėms veikloms, ekoturizmo miškuose vystymui, sutartų kraštovaizdžio paslaugų teikimą greta miškų įsikūrusioms bendruomenėms ir asmenims, įmokas už CO2 sekvestraciją ir pan.) ir sudaryti teisines ir finansines sąlygas šiam modeliui diegti ir plėtoti.

NMS III susitarimų tema „Privačios nuosavybės ir viešojo intereso santykis“

12

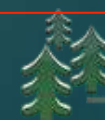
- ▶ 1.7. Įvairiomis motyvacinėmis priemonėmis (pvz., specialiomis paramos programomis ar kompensacijomis) **skatinti vystyti rekreacinę infrastruktūrą ir ekosistemines paslaugas** socialinio, kultūrinio ir dvasinio prioriteto miškuose, kur dėl apribojimų negalima vykdyti ūkinės medieninės veiklos (pvz., kultūros paveldo objektų teritorijose ir jų vizualinės apsaugos zonose), numatant atitinkamus saugiklius.
- ▶ 1.8. **Saugant kultūros paveldo objektus privačiuose miškuose ir didinant jų patrauklumą bei socialinę, kultūrinę ir dvasinę vertę**, turi būti saugomi ne tik kultūros paveldo objektai, bet ir jų apsauginėje teritorijoje augantis miškas ir kraštovaizdis, ribojama ūkinė veikla kultūros paveldo objektų teritorijoje ir vizualinės apsaugos zonose, o miškų savininkus įvairiomis motyvacinėmis priemonėmis skatinti kurti kitas ekosistemines paslaugas ar atitinkamai kompensuoti.
- ▶ 1.9. Atlikti galimybių studiją dėl dalies miškų atvėrimo nedidelių **rekreacinių miško namelių statybai**.
- ▶ 1.10. Sudaryti teisinės ir ekonominės sąlygas sėkmingai **miško savininkų kooperacijai**, taip skatinant profesionalesnį tvarų miškų valdymą.

NMS III susitarimų tema „Privačios nuosavybės ir viešojo intereso santykis“

13

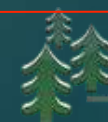
- ▶ 1.11. Sudaryti teisinės ir finansinės sąlygas skatinančias steigti privačias gamtinės, socialinės, kultūrinės ar dvasinės paskirties saugomas teritorijas. Įstatymuose įvardinti atvejus, kuriais valstybei arba saugomų teritorijų steigimu suinteresuotoms bendruomenėms bei asmenims suteikiama galimybė prioritetine tvarka išpirkti mišką iš privačių miškų savininkų.
- ▶ 1.12. Tobulinti miško žemės pavertimo kitomis naudmenomis bei kitos žemės pavertimo miško žeme tvarką ir sąlygas, skatinant daugiafunkcinį privačių teritorijų naudojimą rekreaciniais, dvasiniais, kultūriniais ir kitais tikslais
- ▶ 1.13. Peržiūrėti nuostatas dėl miško žemės rinkos teisinio reguliavimo, nustatyti aiškius saugiklius – kas ir koku eiliškumu turi pirmenybę įsigyti parduodamą rinkoje miško žemę. Kartu atsižvelgti į Europos Komisijos pradėtą procedūrą prieš Lietuvą, įpareigojančią keisti ES teisei prieštaraujantį reguliavimą dėl privačioje nuosavybėje asmeniui galimo turėti miško ploto dydžio.
- ▶ 1.14. Tobulinti žemės išpirkimo mechanizmus siekiant užtikrinti itin vertingų buveinių apsaugą tais atvejais, kai to negalima pasiekti kitomis priemonėmis (tokiomis kaip apsaugos sutartys). Valstybė, bendruomenės bei asmenys, suinteresuoti saugomų teritorijų steigimu privačiame miške, užtikrina miško savininkui pasirinkimo laisvę tariantis dėl nuosavybės išpirkimo ar kompensavimo bei skatinimo priemonių.

NMS III susitarimų tema „Privačios nuosavybės ir viešojo intereso santykis“

14

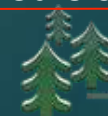
2. Nepamirštant deramos pagarbos nuosavybei ir siekiant sukurti skatinimo ir kompensavimo, žemės išpirkimo mechanizmus, atliepiančius ir miško savininkų/naudotojų teisėtus lūkesčius, ir užtikrinančius viešąjį interesą gamtinių ir kultūrinių vertybių apsaugai privačiuose, susitariame:
 - ▶ 2.1. Užtikrinti laisvą lankymąsi visuose miškuose, kartu pripažįstant privačių miškų savininkų teisėtus lūkesčius dėl saugumo ir įgyvendinti nuosavybės teises, kad nebūtų tiesiogiai trikdomas savininko privatumas ar trukdoma įstatymais numatyta veikla. Papildomas naudojimas privačių miškų teikiamais ištekliais ir ekosistemine paslaugomis galimas pasiekus susitarimą su konkrečiais miško savininkais dėl konkrečių atvejų.
 - ▶ 2.2. Sukurti ekonominio skatinimo ir kompensavimo priemonių sistemą (pavyzdžiui išmokas už atitinkamas miškininkavimo priemones arba ilgalaikes gamtotvarkos sutartis), susietą su savininko ilgalaikiais įsipareigojimais ir skirtą motyvuoti savininkus didinti ekologinę ir kultūrinę miškų vertę, dvasinės paskirties teritorijose (alkuose) formuoti sengires, perduodamas ir saugomas iš kartos į kartą.
 - ▶ 2.3. Pereiti nuo apribojančių / draudžiančių prie skatinamųjų politikos priemonių.

NMS III susitarimų tema „Privačios nuosavybės ir viešojo intereso santykis“

15

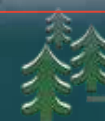
3. Siekdami nustatyti Kaip kaip ir kokiais atvejais miško savininkai ir suinteresuoti asmenys turėtų tartis dėl privačių miškų naudojimo projektuojamai ūkinei veiklai, rekreacijai, medžioklei, kultūriniais, dvasiniams, sveikatingumo ir kitiems visuomenės poreikiams, susitariame: susitariame:
- ▶ 3.1 Užtikrinti tinkamą ir savalaikį visuomenės ir miško savininkų informavimą apie miškus ir juose vykstančius procesus, miškų teikiamas ekosistemines paslaugas, miškuose planuojamą ūkinę ir gamtotvarkinę veiklą bei nustatytus ribojimus. Tam plėtoti objektyvias, kokybiškas informacines sistemas, kad informacija būtų aktuali, skaitmenizuota, standartizuota, tarpusavyje integruota, atvira, viešai prieinama bei suprantamai pateikiama (kartu užtikrinant jautrių asmens ir turto duomenų apsaugą).
 - ▶ 3.2. Tobulinti suinteresuotų asmenų informavimo apie numatomus pagrindinius miško kirtimus mechanizmą ir nustatyti tvarką, kaip oficialiai registruota bendruomenė, suinteresuoti asmenys galės įtakoti miškų ūkinės veiklos projektavimą, susisiekti su miško savininkais, kurių miškuose nori vykdyti savo bendruomenės interesus tenkinančią veiklą arba tartis dėl tam tikros veiklos nevykdymo (pvz., nekirtimo plynai) ir susitarti išpirkti mišką ar kompensuoti savininko prarandamą vertę.
 - ▶ 3.3. Socialinės (įskaitant rekreacinės), kultūrinės ar dvasinės paskirties objekto/teritorijos miške steigimu suinteresuota Valstybė, bendruomenės bei asmenys turi tartis su miško savininkais dėl steigimo abiem pusėms priimtina forma (pvz., sudarydami sutartį dėl pirkimo, ilgalaikės nuomos, neatlygintino naudojimo ar kita forma). Miško savininkas pats savo iniciatyva taip pat gali steigti tokius objektus /teritorijas.

Darnūs santykiai tarp žmonių veda prie darnių sprendimų miškuose

*Išsamiau apie LMSA ir
privačius miškus:
www.lietuvosmiskai.lt
facebook.com/lietuvosmiskai.lt*

PRISIDĖTI GALITE IR JŪS!
PAREMKITE LMSA 1,2% GPM
www.lietuvosmiskai.lt

Paramos gavėjo **Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacijos rekvizitai:**

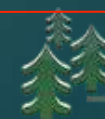
Paramos gavėjo buveinės adresas:

A. Juozapavičiaus g. 9, Vilnius

Paramos gavėjo identifikacinis numeris (kodas) **191598124**

AB bankas LUMINOR kodas – 40100,

a/s LT934010042400329474

Lietuvos miško ir žemės savininkų asociacija
Forest and Land Owners Association of Lithuania